

[Ministeren for Grønland.]

og dansk begge skulle tilgodeses, dels til, at det grønlandske skolevæsen omfatter såvel købstadordnede som landsbyordnede skoler, skoler med mange elever og skoler med under 10 elever, skoler med velkvalificerede lærere og skoler, hvor dette ikke er tilfældet. Alene af disse grunde er det nødvendigt med en for Grønland specielt udformet skolelov.

Der er 4 meget vigtige punkter i forslaget, som er principielt afvigende fra den danske skolelov, og som jeg derfor gerne vil gøre nærmere rede for. Det drejer sig om følgende:

Oprettelse af børnehaveklasser.

Centralisering af udstedsbørnenes undervisning.

Den 2-årige forberedelsesskole.

Det danske og det grønlandske sprogs placering i skolen.

I henhold til forslagets § 2, stk. 3, er der adgang til oprettelse af børnehaveklasser, når de fornødne lærerkræfter og lokaler forefindes og der mindst er 10 børn, der af forældre ønskes optaget i en sådan klasse.

Som det fremgår af bemærkningerne, har Den grønlandske Lærerforening og Grønlands landsråd lagt overordentlig stor vægt på disse klasser. Erfaringerne fra de børnehaveklasser, der med hjemmel i den tidligere omtalte tekstanmærkning allerede er oprettet, har vist, at disse klasser har meget gavnlige virkninger i henseende til at give børnene den fornødne modenhed og visse dansk kundskaber inden skolegangens begyndelse. Landsrådet lægger så stor vægt på disse klasser, at man fra rådets side har foreslået bestemmelsen formuleret således, at der i byerne skal oprettes børnehaveklasser, hvis der tilmeldes 10 børn. Kun på udstedsskolerne kan landsrådet gå ind for, at oprettelsen af børnehaveklasser tillige gøres betinget af tilstedeværelsen af de fornødne lokaler og lærerkræfter.

Under de stedfundne forhandlinger om lovforslaget med undervisningsministeriet er man imidlertid kommet til det resultat, at den af landsrådet ønskede formulering af bestemmelsen i givet fald vil kunne betyde, at man i byerne måtte drive børnehaveklasser under ganske uegnede lokale forhold og/eller med ukvalificerede lærerkræfter. Jeg finder, at en risiko herfor er

meget mere betænkelig end risikoen for, at der vil gå nogle år uden fuldstændig dækning af behovet for børnehaveklasser, og under hensyn hertil forelægges bestemmelsen om børnehaveklasser med de i § 2, stk. 3, anførte begrænsninger.

I forslagets § 4 er det anført, at der skal være mulighed for, at udstedsbørnenes undervisning inden for hvert skoledistrikt senest ved udgangen af det 5. skoleår kan fortsættes i en centralskole, hvortil der knyttes elevhjem. Skolegangen på hjemstedet kan dog fortsættes, såfremt der er mere end 12 elever i 6. og 7. skoleår til sammen.

Om begrundelsen for, at en sådan bestemmelse foreslås indsat i den grønlandske skolelov, henviser jeg til de almindelige bemærkninger og til de specielle bemærkninger til § 4, men jeg vil gerne her understrege, at der naturligvis ikke vil eller kan blive tale om, at et barn forflyttes mod forældrenes direkte ønske. Hvis forældre ikke ønsker deres barn optaget på skolen i byen, vil konsekvensen blot blive, at barnet indtil undervisningspligtens ophør, d. v. s. til barnets 14. år, må forblive i udstedsskolens 5. klasse, hvor der så må forsøges tilrettelagt en passende undervisning for barnet. Må jeg tilføje, at landsrådet enstemmigt har tiltrådt denne bestemmelse.

Bestemmelsen om den 2-årige forberedelsesskole, der også er afvigende fra den danske skolestruktur, findes i forslagets § 19. Jeg vil gerne understrege, at der ikke her ved indføres noget nyt i Grønland, idet vi har haft disse klasser lige så længe, som vi har haft 3-årige realklasser; det nye er blot, at de nu medtages i selve skolestrukturen. En sådan forlængelse af skoletiden for de elever, der ønsker at tage realeksamen, har desværre på grund af sprogvanskelighederne vist sig at være nødvendig for de flestes vedkommende, men skolevæsenets bestræbelser går naturligvis ud på, at det for eleverne i Grønland skal være muligt at kunne tage realeksamen i løbet af 10 år som hernede, og lovforslaget udelukker på ingen måde, at dette kan ske i Grønland, idet de dygtige elever så går direkte fra 5. klasse i den 2-årige forberedelsesskole. Sigtet er således, at 2. linjes 6. og 7. klasser med tiden kan blive overflødige.

Der er i forslaget i modsætning til den